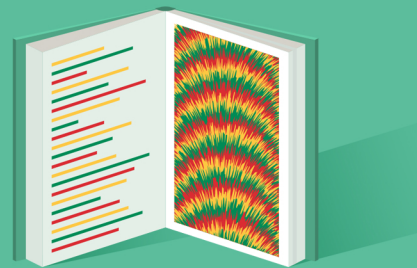

Lituanistinio ugdymo forumas

RENGINĮ GLOBOJA:
p. Diana NAUSĖDIENĖ

VYTAUTO
DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
MCMXXII

ŠVIETIMO,
MOKSLO IR SPORTO
MINISTERIJA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽSIENIO REIKALŲ
MINISTERIJA

GLOBALI LIETUVA

SEIMO NARĖ
DALIA ASANAVIČIŪTĖ

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AMBASADA NORVEGIJOS
KARALYSTEJE

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos Seimo narė, Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkė Dalia Asanavičiūtė, Pasaulio lietuvių bendruomenės Švietimo komisija, Vytauto Didžiojo universitetas, Lituanistinių mokyklų asociacija.

LITUANISTINIO UGDYMO UŽSIENYJE TVARUMO, STIPRINIMO IR PLĖTROS GAIRĖS

2024 m. kovo 15 d., Vilnius

Pirmojo Lituanistinio ugdymo forumo 2021 m. kovo 15 d. deklaracijoje „Dėl lituanistinio ugdymo svarbos Lietuvos valstybei ir diasporos lietuviškajai tapatybei išlaikyti“ įvardytų tikslų įgyvendinimas **lėmė akivaizdų lituanistinio ugdymo užsienyje stiprinimo veiklos pokytį.**

Didžiuliu lituanistinio švietimo plėtros postūmiu tapo lituanistinio švietimo, kaip prioritetinės Lietuvos valstybės ryšių su Lietuvos diaspora srities, įvardijimas Aštuonioliktosios Lietuvos Vyriausybės programos nuostatose, Lietuvos diasporos politikos strateginėse gairėse „Globali Lietuva 2022–2030“ ir trejų metų įgyvendinamajame Veiksmų plane. Džiaugiamės dėmesiu Lietuvos diasporai ir nuosekliai augančiu lituanistinio ugdymo vertės suvokimu, didėjančiu lituanistinių mokyklų populiarumu, besiplečiančiu šių mokyklų tinklu ir jungtinių veiksmų rezultatais.

1. Nuo 2021 m. Nacionaliniame švietimo susitarime lituanistinis švietimas įtvirtintas kaip bendrosios švietimo sistemos dalis.
2. Nuo 2022 m. vidurio lituanistinėse mokyklose užsienyje nustatomas mokinių lietuvių kalbos mokėjimo lygis, išduodami mokėjimo lygį patvirtinantys oficialūs pažymėjimai.
3. Nuo 2023 m. pirmą kartą įtvirtintas nuolatinės finansinės paramos lituanistinėms mokykloms skyrimas iš valstybės biudžeto (2024 m. šia galimybe pasinaudojo 90 užsienyje veikiančių mokyklų, kurioms skirta 1,7 milijono eurų iš Lietuvos biudžeto lėšų).
4. Kasmet rengiamos lituanistinio švietimo populiarinimo ir viešinimo kampanijos, pasiekiančios apie 1 mln. socialinių tinklų vartotojų, orientuotos į tą dalį vaikų auginančių lietuvių bendruomenės atstovų, kurie iki šiol abejoja dėl vaikų mokymosi lietuvių kalba.
5. Patobulinta Lituanistinio švietimo integruotoji programa, sudaryta galimybė pagal šią programą besimokantiems mokiniams išduoti Lituanistinio švietimo pažymėjimus, sukurtos skaitmeninės mokymo priemonės.

Lituanistines mokyklas užsienyje lankančių vaikų skaičius auga, steigiasi naujos mokyklos. Vis dėlto, norint iki 2030 m. pasiekti 2021 m. užsibrėžtą tikslą (20 proc. lituanistines mokyklas lankančių vaikų), būtina toliau nuosekliais pastangomis didinti mokytojų, vaikų ir tėvų motyvaciją, stiprinti lietuvių kalbos mokymo diasporoje tvarumą ir Lietuvos diasporos ryšį su Lietuva ateityje.

Siekdami, kad vaikų skaičius lituanistinėse mokyklose nuosekliai didėtų, pabrėžiame, kad iki 2030 metų būtina:

1. Tęsti Lietuvos diasporos politikos strateginėse gairėse „Globali Lietuva“ 2022–2030 m. įvardyto strateginės krypties uždavinio „Lituanistinio švietimo plėtra“ įgyvendinimą.
2. Įtvirtinti lituanistinės mokyklos, kaip stiprios, įdomios ir kokybiškos švietimo įstaigos, sampratą. Tęsti aktyvias lituanistinio švietimo užsienyje viešinimo ir populiarinimo veiklas, pasitelkiant įvairias informavimo priemones.
3. Gilintis į psichologines lietuvių kalbos (ne)perdavimo priežastis, ypatingą dėmesį skiriant priežastims, dėl kurių šeimos susilaiko nuo lietuvių kalbos mokymosi diasporoje. Stiprinti tėvų motyvaciją ir teikti jiems reikiamą pagalbą, kai susiduriama su iššūkiais mokant vaikus lietuvių kalbos, ugdant jų lietuviškąją tapatybę.
4. Atsižvelgiant į skirtingas lietuvių kalbos vartojimo sąlygas šeimose, supažindinti su daugiakalbystės teikiama nauda ir sėkmingomis jos ugdymo strategijomis.
5. Teikti pagalbą lituanistinių mokyklų mokytojams, sudarant sąlygas jiems įgyti lituanistiniam švietimui reikiamą kvalifikaciją, organizuojant kompetencijų tobulinimo renginius, rengiant metodines (mokymo) priemones.
6. Plėtoti diasporos lituanistinių mokyklų ir Lietuvos mokyklų bendradarbiavimą, skatinti megzti naujas partnerystes, dalintis patirtimi, organizuoti bendrus teminius renginius.
7. Remti lituanistinių mokyklų tinklo plėtrą, aktyviai skatinti naujų mokyklų steigimą(si). Užtikrinti nuolatinį Lietuvos valstybės institucijų dėmesį ir paramą lituanistiniam švietimui, siekiant įgyvendinti lituanistinės mokyklos misiją: puoselėti tautinę tapatybę, ugdyti jaunosios diasporos kartos pilietiškumą ir stiprinti ryšį su Lietuva.
8. Kviesi Lietuvos diasporos jaunimą grįžti, mokytis, studijuoti, atlikti stažuotes ar dirbti Lietuvoje.